

*В. М. Заселян
с. Лука-Мелешківська
Вінницького району*

Ми були сироти. В мене був брат і три сестри. 2 сестри і брат померли в голодовку. Ями не було кому викопати, а хто міг викопати яму, то тільки копали за їдло. В яму кидали по 10 чоловік померлих. Все таки я і сестра вижили. Збирали лушпайки, коли

стало колоситись жито, то зривали колоски, молотили, терли в макітрі, варили суп, а котрі колоски більше достиглі були, то терли і пекли млинці. Ноги від голоду були такі опухлі і в мене, і в сестри, що тріскалась шкіра і текла якась юшка з ніг. Ідеш вулицею і страшно дивитись, той йде впаде, бо сили не має, і ніхто не допомагає встати бо сам ледве йде, той лежить під тином і просить, дайте що-небудь в рот кинути, того можна побачити мерлого. Дуже жалко було дивитись на малих дітей, опухлих як колоди і тільки промовляли слова, дайте кусочка млинця, хочемо їсти.

Дай Боже, щоб більше такого не бачили і ми і діти, бо немає нічого страшнішого на світі крім голоду.

[підпис]

ДАВО. — Ф. Р-6021, оп. 1, спр. 5. — Арк. 4. Оригінал. Рукопис.